

Pieni näyttelyopas

Auli Ruotsalainen

auli@catomatic.net

Sisällysluettelo

Ilmoittautuminen näyttelyyn	2
Rokotukset	7
Vahvistuskirje	8
Kissan näyttelykuntoon valmistelu	8
Näyttelytarvikkeet	9
Näyttelyilmoittautumisen peruminen	13
Eläinlääkärintarkastus	14
Ilmoittautuminen	14
Häkin kunnostus	15
Ennakovalmistelut arvosteluun	16
Tarkistusluokka	18
Varsinainen arvostelu	18
Standardi ja pisteet	18
Arvosteluseteli	22
Näyttelyluokat ja tittelit	23
Luokat ja sertit pähkinäkuoressa	25
Väriin parhaan valinta	26
Tuomarin parhaan valinta	26
Paneeli	27
Siitos-, kasvattaja ja veteraaniluokka	28
Ruusukkeet ja palkinnot	29
Kissan valmistuminen	29
Toinen näyttelypäivä	30
Sanastoa ja lyhenteitä	30

Tämä tarina on tehty omakohtaisten kokemusten perusteella eikä se ole mikään täydellinen ohje. Asiavirheitäkin voi olla pujahtanut tekstin sekaan, joita pyydän anteeksi. Toivottavasti vasta-alkajille on tästä koosteesta kuitenkin apua kissanäyttelyharrastuksen hahmottamisessa. Asiat on esitetty FIFE/SRK-näyttelyiden ja mettisten näkökulmasta. Kissanäyttelyt ovat hyvin suosittuja kissaharrastajien keskuudessa. Rotukissanäyttelyitä järjestävät sekä rotukissayhdistykset että SRK. Lisäksi yhdistykset järjestävät esittelynäyttelyitä, joiden päätarkoituksena on esitellä kissaharrastusta ja -rotuja suurelle yleisölle.

Kannattaa pitää mielessä, että näyttely voi olla kissalle stressaava kokemus. Siksi näyttelyura useimmiten aloitetaan jo varhain pentuiässä. Tosin kokenutkin, aiemmin stressaamaton konkari voi yllättäen reagoida yllättävästikin vieraiden kissojen tuoksuihin ja näyttelyhälinään. Varsinkin, jos edellisestä kokemuksesta on kulunut paljon aikaa. Vahvasti reviiiritietoiset, toimivat urokset, teini-ikäiset ja luonteeltaan ujoimmat voivat ärhistyä yllättäen näyttelypaikalla, vaikka kotona ovat mitä sopuisimpia kavereita.

Näyttelyistä voi saada myös ikäviä tuliaisia erilaisten tarttuvien sairauksien, ripulin ja jopa kissasienitartunnan muodossa. Ripulia voi ennalta ehkäistä antamalla kissalle maitohappobakteereja ennen ja jälkeen näyttelyyn. Tarttuvia tauteja voidaan osin torjua huolellisella hygienialla: desinfioimalla näyttelyhäkki ennen verhojen ripustamista ja keittopesemällä näyttelyverhot näyttelyn jälkeen, pitämällä huoli käsien puhtaudesta ja kieltämällä vieraiden koskeminen kissaan. Valitettavasti tuomareilla on arvostelussa leluja, joilla leikitetään arvostelun yhteydessä kissaa toisensa jälkeen. Ja virustartuntoja ei paraskaan hygienia tai varotoimet välttämättä ehkäise.

Huonokuntoista tai sairasta kissaa ei missään nimessä pidä viedä näyttelyyn tartuttamaan sairauksia toisiin tai sairastumaan itse. Valitettavasti vain joidenkin sairauksien osalta kantajuus ei ole aina havaittavissa, vaan näyttelysankari levittää omistajan tietämättä harmia ympärilleen.

Kissaliiton sivuilta löytyvät hyvät [hygieniaohteet](#), joita noudattamalla riskejä voi vähentää.

Ilmoittautuminen näyttelyyn

Suomalaisten näyttelyiden kalenteri on [SRK:n nettisivuilla](#) sekä Kissa-lehdessä. Ulkomaisten näyttelyiden tietoja voi hakea [FIFen sivuilta](#) useilla eri hakutekijöillä. Tämä palvelu voi olla satunnaisesti hidas tai jopa toimimaton, joten kärsivällisyyttä vaaditaan.

Valittuun näyttelyyn kannattaa ilmoittautua mahdollisimman ajoissa, sillä viime vuosien aikana on yleistynyt ilmiö, että jopa pääkaupunkiseudusta kaukaisimmatkin näyttelyt

täyttyvät ja niistä pitää karsia viimeisiksi ilmoittautuneita kissoja pois.

Näyttelykutsu kannattaa lukea tarkkaan, sillä siinä on tiukasti pakatussa muodossa paljon tärkeää tietoa: ilmoittautumispäivät, kenelle ilmoitaudutaan (yleensä näyttelysihteeri, mutta poikkeuksiakin on), ilmoittautumismaksun määrä (vaihtelee yhdistyksittäin), ilmoittautumismaksun pankkiyhteys- ja maksuviitetiedot, eläinlääkärin tarkastuksen, arvostelun aloituksen ja näyttelyn avoinnaoloajat. Ja tietysti ne kutsutut tuomarit!

Yleensä Suomen näyttelyt ovat kaksipäiväisiä kahden sertin näyttelyitä eli lauantain ja sunnuntain näyttelypäivät muodostavat kaksi omaa näyttelyänsä, joista kummastakin on kissalla mahdollisuus saada serti. Näyttelypäivistä ehdottomasti suosituin näytteilleasettajien keskuudessa on lauantai, sunnuntaille onkin yleensä jo paremmin tilaa. Ulkomailla näkee vielä järjestettävänä kaksipäiväisiä yhden sertin näyttelyitä. Suomessa Voittaja-näyttelyt ovat myös kaksipäiväisiä yhden sertin näyttelyitä.

Kun näyttely on valittu ja ilmoittautumismaksut maksettu (muista tulostaa kuitti!), täytetään [näyttelyilmoittautumislomake](#) kustakin kissasta kullekin näyttelypäivälle kuhunkin luokkaan. Kissan luokka määräytyy sen mukaan, kuinka vanha kissa on näyttelypäivänä. Jos kissalla on jo titteleitä, ilmoitetaan kissa arvonimen mukaiseen luokkaan sen mukaan, mikä titteli kissalla ilmoittamispäivänä on. Esimerkkejä: jos kissa on ilmoittamishetkellä vaikkapa nelikuinen, mutta näyttelypäivänä seitsenkuinen, ilmoitetaan hänet luokkaan 11 eli nuoret 6–10 kk. Jos kissa on kastroidu ja näyttelypäivänä hän on kahdeksankuinen, ilmoitetaan hänet samoin luokkaan 11. Jos kissa on nykyiseltä titteliltään vaikkapa Champion, ilmoitetaan hänet luokkaan 7 eli Champion, vaikka kissa kävisikin ilmoittautumisen ja näyttelypäivän välissä muissa näyttelyissä ja kissa valmistuisi tällä välin International Championiksi.

Luokkamuutokset ilmoitetaan näyttelysihteerille mahdollisimman pian mielellään sähköpostitse. Samoin saadut sertit, jos kissalla on mahdollisuus valmistua siinä näyttelyssä, johon kissa ilmoitetaan.

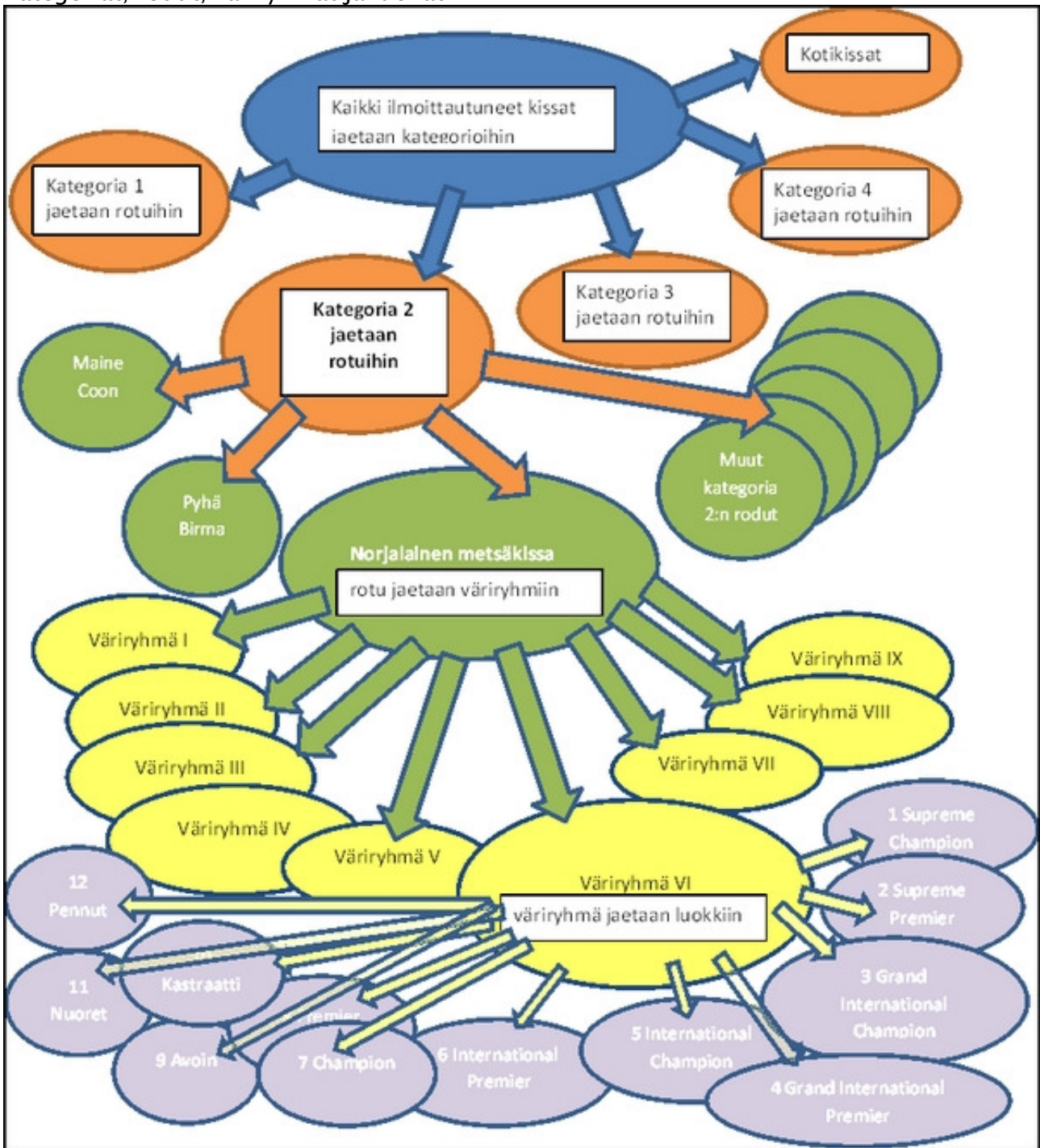
Ota esiin kissasi rekisterikirja – sieltä saat tarvittavat kissan ja sen vanhempien tiedot, EMS-värikoodin jne. Täytä lomake huolellisesti. Täytettyä lomaketta on kätevä käyttää tulevien näyttelyilmoittautumisten pohjana, joten se kannattaa tallentaa.

Täytetyt ilmoittautumiskaavakkeet sekä näyttelymaksukuitti lähetetään postitse kutsussa mainitulle henkilölle. Mukaan voi liittää erilliselle liitteelle esim. mahdolliset häkkitoiveet, jos samalla omistajalla on useampia eri väriyhmien kissoja, jotka halutaan vierekkäisiin häkkeihin. Pitää kuitenkin muistaa, että nämä ovat vain toiveita, eikä järjestävän yhdistyksen ole velvollisuus niitä toteuttaa.

Mikäli näyttelystä joudutaan karsimaan kissoja pois, on maksukuitin tai ilmoittautumislomakkeen allekirjoituksen päivämäärä ratkaiseva. Kissoja voidaan karsia myös kategorioittain, ts. toisesta (yleensä pienemmästä kategoriasta) pääsee näyttelyyn mukaan myöhäisemmällä maksupäivällä kuin toisesta (yleensä siitä suurimmasta eli kakkoskategoriasta).

FI*Cat'omatic

Kategoriat, rodut, väriyhmät ja luokat

Luokka:

kissat on jaettu näyttelyluokkiin seuraavasti

1. Supreme Champion
2. Supreme Premier
3. Grand International Champion
4. Grand International Premier
5. International Champion
6. International Premier
7. Champion
8. Premier
9. Avoin (yli 10 kk)
10. Kastratti (yli 10 kk)
11. Nuoret (6–10 kk)
12. Pennut (3–6 kk)
- 13a Noviisi (yli 10 kk)
- 13b Rodun tarkistus
- 13c Värin tarkistus
- 13d Siitostarkistus
14. Kotikissa (yli 3 kk)
15. Siitos
16. Kasvattaja
17. Veteraani (yli 7 v.)

Ryhmä:

kakkoskategorian kissoille. Norjalaiset metsäkissat on jaettu väriryhmiin seuraavasti:

RYHMÄ I: musta ja sininen sekä amber ja vaalea amber (ei kuvioita)

RYHMÄ II: ryhmän 1 värit valkolaikullisina

RYHMÄ III: musta- (ruskea) ja sinitabbyt/tiikerit/täplikkäät, goldenit, amber- ja vaalea amber tabbyt/tiikerit/täplikkäät

RYHMÄ IV: ryhmän 3 värit valkolaikullisina

RYHMÄ V: punainen ja creme, punatabbyt ja cremetabbyt/tiikerit/täplikkäät, kilpikonna ja sinikilpikonna, kilpikonaruskeatabbyt/tiikerit/täplikkäät ja

kilpikonnasinitabbyt/tiikerit/täplikkäät, kilpikonngoldenit, amber kilpikonna ja vaalea amber kilpikonna sekä näiden tabbyt/tiikerit/täplikkäät

RYHMÄ VI: ryhmän 5 värit valkolaikullisina

RYHMÄ VII: kaikki hopeamuunnokset (siis esim. kilpikonnasavut, sinihopeatabbyt jne)

RYHMÄ VIII: ryhmän 7 värit valkolaikullisina

RYHMÄ IX: valkoinen

Valmistuminen:

kissoille, jotka hakevat GIC/GIP- tai SC/SP-titteliä

Luokissa 3–6 kissa voi valmistua joko ns. vanhan tai uuden järjestelmän mukaan. Jo kerran valittua valmistumistapaa ei voi vaihtaa kesken sertien keräämisprosessin. Lomakkeelle merkitään, kumpaa tapaa omistaja kyseisen kissan kohdalla noudattaa. Tämä tieto helpottaa myös näyttelysihteerin työtä ja mahdollisten valmistumisten ennakkointia.

Sertien ilmoittamistapa on muutettu kokonaan. Enää ei tarvitse ilmoittaa, missä maassa ja miltä tuomarilta sertit on saatu. Riittää, kun ilmoittaa kissan nykyisessä luokassaan keräämien sertien kappalemäärät maittain.

Esimerkki: kissalla on 5 sertiä luokassa 6. Serteistä 4 on Suomesta ja yksi Ruotsista. Lomakkeelle merkitään Maa 1-kohtaan 4 kpl ja Maa 2-kohtaan 1 kpl. Omistaja merkitsee lomakkeelle, että kissa valmistuu uuden systeemin mukaan. Kuudes serti on tässä tapauksessa kotimainen, mikä merkitsee sitä, että kyseisen näyttelyn jälkeen kissalla on 5 kotimaista ja yksi ulkomainen serti. Tämä ei vanhan systeemin mukaan oikeuta GIC-titteliin, vaan kissan täytyy saavuttaa vielä kaksi sertiä lisää, jotta se voi valmistua GIC:ksi uuden systeemin mukaan.

Rokotukset

Varmista, että kissan rokotukset ovat voimassa näyttelypäivänä. Näyttelysäännöt sanovat rokotuksista seuraavaa:

Kissalla on oltava eläinlääkärin merkinnän mukaan voimassaoleva kissarutto- ja flunssarokotus. Kissarutto- ja kissaflunssarokotukset on annettava vähintään 15 vuorokautta ennen näyttelyä. Ensimmäisen kerran annettu kissaflunssarokotus on voimassa vasta tehosteen jälkeen, joka on annettava vähintään 15 vuorokautta ennen näyttelyä.

Suomessa näyttelyissä ei vaadita Suomessa rekisteröidyiltä tai rabiesvapaista maista tulevilta kissoilta raivotautirokotusta (rabies). Mikäli kissalle annetaan rabiesrokotus, on se otettava viimeistään 15 vrk ennen näyttelyä. Uusintarokotus voidaan ottaa vaikka näyttelyä edeltävänä päivänä, edellyttäen että edellinen rokotus on voimassa.

Rokotustodistuksessa/EU-passissa/rekisterikirjassa tulee olla eläinlääkärin merkitsemä rokotuksen viimeinen voimassaolopäivä. Jos sitä ei ole, katsotaan rokotteen

voimassaoloajaksi 1 vuosi rokotuksen antamispäivästä.

Näytteilleasettaja : Tarkista rokotuksen yhteydessä, että eläinlääkärisi merkitsee rokotustodistukseen/EU-passiin/rekisterikirjaan nimensä lisäksi rokotteen nimen ja eränumeron, antopäivän ja viimeisen voimassaolopäivän . Jos viimeistä voimassaolopäivää ei ole merkitty ja rokotuksesta on kulunut yli vuosi, on kissa rokotettava uudelleen viimeistään 15 vuorokautta ennen näyttelyä.

Vahvistuskirje

Näyttelyn järjestävän yhdistyksen on lähetettävä Kissaliiton näyttelysääntöjen mukaan näytteilleasettajille vahvistuskirje viimeistään näyttelyä edeltävän viikon maanantaina. Kun kirjeet lähetetään normaalisti kustannussyistä II-luokan postissa, ovat ne perillä noin reilu viikko ennen näyttelyn ajankohtaa. SÄILYTÄ VAHVISTUSKIRJE ja lue mahdollinen liitteenä tuleva infokirje tarkkaan: siinä voi olla infoa viimehetken muutoksista ja muuta näyttelyä koskevaa tärkeää tietoa! Muista, että vahvistuskirje on otettava mukaan näyttelyyn.

Tarkasta vahvistuskirjeestä, että kissan tiedot: nimi, EMS-koodi ja luokka ovat merkitty oikein – jos ei, ilmoita siitä välittömästi näyttelysihteerille.

Kirjeen kiinnostavinta antia on tuomarijako, joka julkaistaan myös järjestävän yhdistyksen kotisivuilla ja/tai [Catshow-portaalissa](#).

Näyttelyn järjestävä yhdistys on myös velvollinen ilmoittamaan mahdollisimman pian ilmoittautumisajan umpeuduttua näytteilleasettajalle näyttelystä karsiutumisesta. Mikäli näin käy, palauttaa yhdistys näyttelymaksun täysimääräisenä näytteilleasettajan ilmoittamalle pankkitilille.

Jos vahvistuskirjettä ei kuulu, eikä toisaalta tietoa karsiutumisestakaan ole tullut, kannattaa tilannetta tiedustella näyttelysihteeriltä sähköpostitse.

Kissan näyttelykuntoon valmistelu

Kissanäyttely on kauneuskilpailu ja sen vuoksi kissan on oltava siellä parhaimmillaan. Huonokuntoista, likaista tai takkuista kissaa ei kannata viedä näyttille – siitä saa vahvan palautteen viimeistään arvostelussa, jos sinne asti eläinlääkäritarkastuksen läpi sattuu pääsemään. Tuomari kyllä tuntee sormissaan eron puhtaan ja vähemmän puhtaan turkin välillä.

Tarkasta kissan suu. Punertavat ikenet ovat aikuisella kissalla usein osallistumisen estävä syy, paitsi hampaitaan juuri vaihtavalla teini-ikäisellä. Puhdista korvat siihen tarkoitettulla

nesteellä tai lämpimään veteen kostutetulla vanutupolla. Vältä nesteen joutumista korvan sisälle. Leikkaa kynnet.

Kampaa turkki huolellisesti ja poista kaikki takut ja irtokarva. Tässä vaiheessa ei kannata kuitenkaan furminoida ;). Tarkasta samalla ihon kunto. Karvattomat läikät tai vahingoittunut iho ovat myös mahdollisen hylkäämisen syitä.

Joillakin leikkaamattomilla kolleilla on taipumus kehittää ns. kollihäntä. Se on liiallisen rasvan erittyminen hännän juuresta sen keskiosiin saakka. Hännän puhtaudesta on tietenkin pidettävä huolta vaikkei kissa osallistuisikaan näyttelyihin. Rasvaisuuden poistoon on olemassa erilaisia tuotteita, kuten rasvanpoistoshampoita ja -voiteita. Kotoinen fairykin voi toimia ei niin pahaksi päässeessä tilanteessa. Levitä rasvanpoistotuote ohjeen mukaan joko kuivaan tai kostutettuun turkkiin jo ennen varsinaista pesua, jos se on näin ohjeistettu.

Varsinkin kollipoikien leuka kannattaa katsastaa myös aknen varalta. Se aiheuttaa leuan alueelle tummentumia, joista lähtee rapsutettaessa tumma töhnää. Varovainen harjaaminen pehmeällä hammasharjalla auttaa poistamaan sen ja loppupuhdistukseen jotain kirvelemätöntä puhdistusainetta.

Sitten pesutouhuun. Kostuta kissan turkki perusteellisesti ja vaahdota valitsemallasi shampooilla ainakin kahdesti. Shampoita löytyy joka lähtöön: on tuuheuttavaa, väriä korostavaa jne. Kokeilemalla löydät omalle kissallesi sopivan. Tärkeintä on, ettei shampoo ole voimakkaasti hajustettua, sillä se ärsyttää kissan ihmistä huomattavasti herkempää hakuaiastia. Olen myös huomannut, että hoitavat shampoot veltostuttavat karvan. Pese, huuhtelee, pese ja huuhtelee, kunnes karva tuntuu käsissäsi natisevan puhtaalta. Huuhtelee vielä kerran, ettei shampooa jää karvan juureen.

Kuivata kissa ensin pyyhkeellä mahdollisimman kuivaksi. Viimeistele kuivaimella, mikäli kissasi sen vain sallii. Pöyhi turkkia sen kuivumisen aikana.

Pesu kannattaa tehdä varsinkin uusilla tuotteilla vähintään pari kolme päivää ennen näyttelyä. Silloin voit varmistua pesun onnistumisesta ja mahdollisesti uusien pesun.

Näyttelytarvikkeet

Näyttelysääntöjen mukaan kissalla on oltava nämä: häkkiverhot, makuualusta, hiekkalaatikko, ruoka- ja vesikupit, sekä tietysti ruokaa & vettä. Nämä yleensä riittävätkin, mutta lisätarvikkeiden valikoiman ja lukumäärän rajana on vain näyttelleasettajan mielikuvitus.

Rekisterikirja ja vahvistuskirje

Nämä ovat pakolliset näyttelyyn. Varmista ja varmista uudelleen, että ne on pakattu mukaan.

Kuljetusboksi

Tarkasta, että boksi on kunnossa, ettei näyttelypäivän aamuna paljastu se kaamea tosiasia, että oviristikko on kateissa.

Häkkiverhot

Järjestävä yhdistys järjestää näyttelypaikalle häkit, joiden koko on 65 x 65 x 56 cm (pit x lev x kork). Yleensä verhot tarvitaan kummallekin sivuseinälle sekä takaseinälle, mutta ns. euromallisissa näyttelyissä verhot ovat vain sivuseinillä. Myös häkin katto on hyvä olla suojattuna, koska kissa tuntee olonsa silloin turvallisemmaksi. Näyttelyverhojen materiaalina suosin puuvillaa, joka kestää keittopesun – pöpökammoinen kun olen kissojen kohdalla.

Puuvillaiset eivät myöskään sähköistä turkkia pakkassäällä.

Verhovaijerit

Jos verhot kiinnitetään vaijereilla, tarkasta, että niitä on riittävästi ja kussakin päässä on koukku paikallaan. Näyttelyverhojen ompeluohjeet tee-se-itse-ihmisille löytyvät täältä

Makuualusta

Häkin pohjaa toimittaa vanerilevy, joka ei välttämättä ole sieltä puhtaimmasta päästä. Siksi kannattaa hankkia makuualusta, joka peittää pohjan hyvin ja on pehmeä kissan viihtyvyyttä ajatellen. Makuualustoja kannattaa varata näyttelymatkalle useampi, ainakin yksi sekä kuljetusboksiin että näyttelyhäkkiin karvaiden kokemusten opettamana: ripuli voi iskeä matkastressin vuoksi jo menomatalla.

Oma häkki?

Näyttelyyn voi viedä myös oman häkin, kunhan siitä ilmoittaa ilmoittautumislomakkeessa. Huonoa tässä yleensä on, että näytteilleasettajien omat häkit sijoitetaan näyttelyalueella joskus omaan osastoonsa, joten näyttelykaverit ovat sitten mahdollisesti kaukana. FIFen säännöt häkin minimikoosta (50x50x50 cm) kannattaa ottaa huomioon. Metallista näyttelyhäkkiä ei ole mitään mieltä hankkimaan itselle, mutta markkinoilla on pehmythäkkejä, kuten esim. SturdiShelter, joihin ei sitten tarvitse viritellä verhoja, päällisiä eikä alustoja. Ja mukana ei varmasti ole kuin omat pöpöt! Sturdeja myydään joskus näyttelyissä ja niitä voi tilata myös netistä.

Taso häkin eteen

Häkin eteen voi virittää kapean tason, joka kiinnitetään koukuilla ja ketjuilla häkin

pinnoihin, koko noin 30x60 cm. Tason päällä on huomattavasti helpompi viimeistellä kissa arvostelukuntoon, kuin sylissä pyörittämällä. Näppäräkätinen tekee tason levyn kappaleesta, käytävämatosta, ketjunpätkestä ja parista koukusta – ohjeet tee-se-itse-ihmisille löytyvät täältä. Vähemmän viitseliäs ostaa sen valmiina, vaikkapa juuri näyttelystä.

Hiekkalaatikko

Suurkeittiöille toimitetaan eineksiä isoissa muovilaatikoissa ja ne ovat halpoja, kevyitä, mahtuvat hyvin isoon kuljetusboksiin ja voidaan surutta viskata roskeen likaan. Eläintarvikeliikkeissä on myytävänä sitten hienostuneempaankin makuun sopivia vaihtoehtoja. Olen yleensä varannut hiekkiksen sekä kuljetusboksiin että näyttelyhäkkiin, juuri niiden edellä mainittujen kakkakepposten takia! Kannattaa tosin harkita, laittaako hiekkiksen kuljetuksen ajaksi boxiin, sillä näillä veijareilla on tapana käydä sinne makuulle. Hiekaksi kannattaa ottaa mahdollisimman kevyt laatu, esim. ÖkoPlus tai kristallihiekka. Kantamukset painavat ilman painavaa kuivikettakin. Näyttelypaikalla on yleensä kissanhiekkaa kaupan (ja hyviä tarjouksiakin on), mutta ei välttämättä kaikkialla.

Roskapussit

Näitä ei koskaan ole liikaa. Näyttelypaikoilla roskikset ovat melko harvassa, joten näyttelypäivän mittaan oma roskis on näppärä olla olemassa lähettyvillä.

Ruoka- ja vesikipot

Eläintarvikeliikkeissä myydään häkin pinnoihin kiinnitettäviä, teräksisiä kippoja. Ne ovat käteviä, sillä niitä ei kissa saa kumottua häkin pohjalle niin helposti kuin irtonaisia.

Raksut, märkäruoka ja vesi

Olen pakannut näyttelymatkalle tarvittavan raksuannoksen pakasterasiaan, josta sitä on kätevä annostella. Kissanruokaakin on yleensä näyttelypaikalla kaupan, mutta varmuuden vuoksi otan aina omatkin eväät mukaan. Automatkan aikana eivät meidän kissamme ole halunneet yleensä syödä tai juoda. Vettä voi hakea näyttelypaikan WC:stä, mutta oma pullo paras pullo. Ainakin se on lähellä ja vettä saa jonottamatta. Mahdollisia automatkan katastrofejakin varten vesipullo on hyvä olla mukana!

Desinfiointiaine

Näyttelyn järjestävä yhdistys desinfioi yleensä häkit ennen näyttelyä, mutta itse varmistan puhtauden desinfioimalla häkin vielä kertaalleen ennen näyttelyverhojen ripustamista. Tarkoitukseen sopivia tuotteita ovat esim. Virkon-S (apteekeista) tai HygiSoft (kuuleman mukaan Prismoista saatavissa). Virkon-S ainakin on käsille kovaa ainetta, joten käsien desinfiointiin kannattaa varata miedompi valmiste.

Pieni harja ja rikkakihveli

Näyttelysääntöjen mukaan häkki ja sen ympäristö on pidettävä siistinä. Harjalla ja rikkalapiolla hiekan siivous on helpointa.

Talouspaperia

Häkin puhdistamiseen, kakkakeppostuhojen torjuntaan ja vastaaviin tapauksiin.

Makuupesä

Jotkin kissat nauttivat näyttelypäivästä enemmän suojaosan pesän kätköissä. Tai sitten pesän alla, kuten meidän Cata.

Kissan meikkipussi

Kampa, harja, talkki + muut turkinhoitoaineet (esim. sähköisyyden poistava suihke), kynsisakset.

Kissan viihdykkeet

Joku lelu häkkiin ja lyhytvartinen huiska arvostelupöydällä viihdyttämiseen.

Häkin korjaustarvikkeet

Huonolla tuurilla saat huonokuntoisen häkin, jonka ovi pysyy kiinni vain pyykkipojalla. Ja jonka katto irstää kissanmenevällä aukolla. Nämä saa kurottua kiinni rautalangan pätkällä tai sievemällä vaihtoehdolla, piippurasseilla. Häkin ovea ei muuten näyttelysääntöjen mukaan saa sulkea lukolla, joten sellaista ei tarvitse hankkia.

Koristeita häkkiin

Paljon näkee käytettävän kissan esittelyplakatteja, kuvia ja kissalamainoksia häkkien katoilla. Helminauhoja, rusetteja, valmistumispokaaleita, valokuva-albumeita, käyntikortteja, silkkikukkia... Periaatteessa kissan nimi ei saa näkyä missään muualla kuin näyttelyluettelossa, mutta tätä sääntöä tulkitaan joustavasti. Periaatteena on se, etteivät koristeet ja esitteet saa olla häiritseviä, eivätkä peittää häkin etusivua.

Tässä olivatkin vasta kissan tarvikkeet, seuraavaksi tarvikkeet näytteilleasettajan omaksi mukavuudeksi:

Mukavat jalkineet

käytössä jalanmukaisiksi muokkautuneet. Puolen vuorokauden seisominen ja pitkin näyttelyhallia ravaaminen stiletikoroilla saa jalat tuntumaan päivän loppupuolella lines Ankan räpylöiltä. Näyttelyissä näytteilleasettajien ja kissojen on oltava paikalla siihen saakka, kunnes näyttelypäällikkö julistaa näyttelyn päättyneeksi. Luvaton poistuminen voi kostautua puolen vuoden näyttelykieltona. Pakottavista syistä voi näyttelypäällikkö antaa poistumisluvan kirjallista lupahakemusta vastaan.

Mukavat vaatteet

Minihameessa ei ole mukava kyykistellä häkkipöytien alle, valkoiset ja mustat vaatteet ovat karvakuorutettuja viimeistään siinä vaiheessa, kun viet kissasi arvosteltavaksi ja tiukat farkut puristavat ilmat pihalle jo puolen päivän aikaan.

Taittotuoli

välillä on ihanaa istahtaa.

Eväät

Yleensä näyttelypaikoilla on vähintään näyttelyjärjestäjän oma buffetti, toisinaan jopa ravintola anniskeluoikeuksineen. Olen kuitenkin ottanut termariin kahvia varsinkin öisen automatkan iloksi ja pika-avuksi kahvihampaan kolotukseen näyttelypaikalla, kun jalat eivät tunnu enää jaksavan kantaa kahvioon saakka. Eväsleipien kinkut jaetaan sulassa sovussa karvaisten kaverien kanssa. Ja suklaapatukka jos toinenkin maistuu päivän mittaan. Nestettäkin kuluu varsinkin kesäkuumien aikaan paljon.

Kyniä

missä on se musta aukko, jonne kaikki kuulakärkikynät katoavat? Niitä useampi kappale mukaan ja tussiakin tarvitaan joskus näyttelyhäkin numeron merkintää varten.

Kamera

Jos kännykän kameralla saa otettua vain möykkylaatuisia kissakuvia, kannattaa ottaa mukaan oikea kamera. Eri asia onkin sitten se, muistaako päivän aikana ottaa sitä ensimmäistäkään tärähtänyttä otosta.

Laastaria

Ne mukavat kengät hieroivat sittenkin rakot jalkoihin tai kissa tapojensa vastaisesti vetäisi hepulit ja raapaisi samalla kunnon raapaleen kämmenselkään.

Näyttelyilmoittautumisen peruminen

Ilmoittautumisen peruminen tehdään näyttelysihteerille ja säännöt ovat seuraavat:

Järjestävä yhdistys on velvollinen palauttamaan näyttelymaksun kokonaisuudessaan takaisin, mikäli peruutus on tehty ennen viimeistä ilmoittautumispäivää, kissa on kuollut viimeisen ilmoittautumispäivän jälkeen tai kissan omistaja on kuollut viimeisen ilmoittautumispäivän jälkeen.

Mikäli näyttelyn ilmoittautumisaikaa pidennetään alkuperäisestä kutsussa ilmoitetusta, koskee näyttelymaksun palautusvelvollisuus myös peruutuksia, jotka on tehty jatkettun

ilmoittautumisajan aikana.

Sairastumistapauksissa viimeisen ilmoittautumispäivän jälkeen takaisin maksettava määrä on 75 % näyttelymaksusta. Maksun takaisin saamiseksi näytteilleasettajan on esitettävä lääkärintodistus tai eläinlääkärintodistus, joka on toimitettava näyttelyn järjestäneelle yhdistykselle viimeistään 14 vuorokauden sisällä näyttelystä.

Näyttelymaksupalautukset on tehtävä neljän (4) viikon sisällä siitä, kun järjestävä yhdistys on saanut näytteilleasettajalta palautukseen tarvittavat tiedot.

Jos näyttelyn eläinlääkärin tarkastuksessa todetaan, ettei kissa terveydentilansa puolesta voi osallistua näyttelyyn, yhdistys ei ole velvollinen palauttamaan näyttelymaksua.

Eläinlääkärintarkastus

Ensimmäinen tehtävä on siis eläinlääkärin tarkastus. Ota valmiiksi esille kissan rokotustodistus (rekisterikirja tai lemmikkipassi) sekä vahvistuskirje. Kaikki näyttelyyn osallistuvat kissat tarkastetaan ja joka 100. kissasta otetaan raapenäyte kissasienen testaamiseksi. Jos tämä osuu sinun kissasi kohdalle, vaadi, että hammasharja otetaan suojatusta pakkauksesta (ei valmiiksi vieraita pöpöjä) ja että harja suljetaan sinun nähtesi kirjekuoreen. Lievä vainoharhaisuus ei tässä yhteydessä ole yhtään pahaksi! Äläkä suotta huolehdi, jos testituloksia ei heti kuulu. Niissä voi kestää viikkoja, jollei kuukausiakin. No news is good news.

Eläinlääkärillä on normaalisti avustaja, joka tarkastaa paperit, leimaa tai merkitsee muuten hyväksytyin tarkastuksen vahvistuskirjeeseen. Jos osallistut näyttelyn molempiin päiviin, tulee merkintä molempien päivien vahvariin eikä sinun tarvitse enää seuraavana päivänä jonottaa eläinlääkärille. Joissain näyttelyssä myös ilmoittautuminen tapahtuu lääkärintarkastuksen yhteydessä. Saat tuolloin myös näyttelyluettelon mukaasi. Muista ottaa paperisi mukaan eläinlääkärin pöydältä...

Eläinlääkäri voi myös hylätä kissan tarkastuksessa, mikäli se ei hänen mielestään ole näyttelykunnossa (vuotavat silmät tai nenä, peppu ripulikakassa jne). Hylättyä kissaa ei saa tuoda näyttelypaikalle. Mikäli hylkäämisen syynä on tarttuva sairaus, voidaan kaikki saman talouden kissat hylätä.

Ilmoittautuminen

Jos ilmoittautuminen ei tapahdu jo eläinlääkärin tarkastuksen yhteydessä, niin pidä vahvistuskirje edelleen esillä ja suuntaa ilmoittautumispöydän luokse. Yleensä ilmoittautumispöydät on jaettu kissan omistajan sukunimen alkukirjaimen mukaan, esim.

A–L ja M–Ö. Ota se oikea jono jo ensi yrittämällä!

Kun on sinun vuorosi ilmoittautua, sano nimesi ja kissojesi lukumäärä. Tässä vaiheessa ilmoita myös ne kissat, jotka olet ilmoittanut näyttelyyn, mutta jotka eivät syystä tai toisesta pääsetkään mukaan. Jos unohdat ilmoittautumisen, merkitään kissa poissaolevaksi (ABSENT eli ABS), vaikka hän istua napottaisi jo nätisti häkissään.

Tarkasta, että ilmoittamasi kissat merkitään ilmoittautumislistoihin, ettei virheen vuoksi kissasi ole poissaolevien listoilla, vaikka hänet ihan asiallisesti oletkin ilmoittanut.

Ilmoittautumisesta saat näyttelyluettelon, ja toisinaan myös kissojesi häkkien numerot. Toisinaan joudut selaamaan ne itse näyttelyluettelosta. Joskus näytteilleasettajalle annetaan leima käteen, jottei häneltä pyydetä sisäänpääsymaksua, jos päivän mittaan joutuu poistumaan ja sittemmin palaamaan näyttelypaikalle. Ilmoittautuminenkin on joidenkin näyttelyjärjestäjien toimesta iloisesti kehittynyt. Vahvistuskirjeen voi kahtena päivänä osallistuttaessa jättää lauantaina jo eläinlääkärin tarkastuspisteeseen ja sunnuntaina siihen varattuun laatikkoon. Tämä tietysti pätee myös yhtenä päivänä osallistuttaessa, eli eläinlääkärin tarkastuksessa kerätään vahvarit.

Häkin kunnostus

Häkit on normaalisti numeroitu jo etukäteen. Näyttelyalue on järjestetty siten, että häkit on jaettu alueisiin kategorioittain. Jos huomaat kylttejä, joissa lukee kat II tms, suuntaa sinne päin.

Häkit eivät välttämättä ole numerojärjestyksessä, joten älä hikeenny, jos oma numero ei löydy nopeasti. Joskus pitää kiertää häkkirivistöjä useampaan kertaan näyttelykassia ja kuljetusboksia hikisenä raahaten.

Jos numeroa ei kerta kaikkiaan löydy, ota yhteys sihteeristöön (merkitty myös kylteillä, kysy vaikka ilmoittautumisesta). Toisen häkkiä kun ei saa omin luvuin ottaa oman kisulin käyttöön. Häkin numeroita ei myöskään saa omin luvuin vaihdella, vaikka se hyvin näppärästi numerolaput vaihtamalla kävisikin. Näyttelysihteerit kun on väkertänyt suurella työllä häkkikartan ja oma-aloitteiset näytteilleasettajat saivat nopeasti aikaan täyden kaaoksen uusilla sijoitteluillaan.

Desinfioi häkki ja tee mahdolliset piippurassikorjaukset. Ripusta verhot ja muut häkin sisustet. Anna kisulle juotavaa ja pikkuisen syötävää. Laita hiekkis häkkiin, viimeistään tässä vaiheessa kisullakin on pissahätä. Kuivaa hiki otsalta ja hengähdä. Kupillinen mokkaa on tässä vaiheessa paikallaan, jos aikataulu sen vain sallii.

Ennakovalmistelut arvosteluun

Kaikilla arvosteluun osallistuvilla kissoilla on oltava numerolappu. Niitä on saatavissa yleensä ilmoittautumispöydän lähistöltä. Kirjoita kissan numero lippuseen, ota tarjolla oleva kuminauhan pätkä (tai villalanka a la näyttelyt Venäjällä) ja pujota se lippusessa olevaan reikään. Numerolapun voit kääriä omaan ranteeseesi, niin se on varmasti koko ajan menossa mukana. Myös näytteilleasettajille on tarjolla numerolappuja, joista tuomarin assistentti näkee näppärästi, onko arvosteluun tuleva kissavalmiina paikalla.

Muistatko vielä arvostelevan tuomarin nimen? Etsi hänen arvostelupaikkansa näyttelyhallista. Pöydät on merkitty tuomarien nimillä ja lisäksi voi olla lista ko. tuomarin arvostelemista roduista ja väreistä, tietenkin EMS-koodeilla merkittynä sekä kissojen numerot. Kissan kanssa on mukavampi suunnistaa arvosteluun, kun on selvillä, mihin suuntaan väki- ja kissaruuhkassa lähtee menemään.

Onhan näyttelyluettelo vielä tallessa – hyvä! Tuomarijako on esitetty näyttelyluettelossa ja voit siitä arvioida suurin piirtein kissasi arvosteluun menoajan, kun lasket, montako kissaa ennen teitä on arvostelussa.

Esimerkki:

TUOMARI XX, sinulla kuutosryhmään osallistuva mettispoikapentu

MCO IV 9 kpl – nelosryhmän coonit

MCO VI 6 kpl – kuutosryhmän coonit

NFO I 2 kpl – ykkösryhmän mettikset

NFO VI 6 kpl – kuutosryhmän mettikset

NFO VII 2 kpl – seiskaryhmän mettikset

SBI a 1 kpl – siniset pyhät birmat

SBI f 2 kpl – kilpikonnabirmat

jne

jne

Eli ensin tehdään laskutoimitus, montako kissaa on arvostelussa ennen omaa ryhmääsi. Tässä tapauksessa $9+6+2=17$. Nyrkkisääntönä voidaan pitää, että yhden kissan arvostelu kestää noin 10 min, mutta se vaihtelee tuomareittain. Lisäksi aikaa voi kulua sertivertailuihin saman rodun saman luokan kissojen kesken sekä värin parhaan valintaan saman rodun ja värin kissojen kesken. Eli $17 \cdot 10$ min on vähän vaille kolme tuntia. Jos kello on nyt yhdeksän, lähestyy oman ryhmäsi arvosteluun meno aika klo 12 tienoilla.

Laske sitten, montako kissaa tuomarilla on omassa ryhmässäsi ennen teitä. Kissat arvostellaan normaalisti numerojärjestyksessä, mutta arvostelujärjestystä voidaan muuttaa, joten ole valppaana ja kuuntele joko tuomarin tai tuomarin avustajan,

assistentin, huuteluita. Jos et kuule tai et ole varma järjestyksestä, kysy reippaasti assarilta tai muilta arvosteluun odottavilta.

Luotetaanpa nyt siihen, että mennään numerojärjestyksessä. Näyttelyluetteloon on merkitty väriryhmääsi osallistuvan nämä kissat:

Luokka 1 SC

Nro 88 U (=uro) EC Erittäin hieno mettisuro

Luokka 9 Avoin

Nro 89 N Lupaava norskineiton

Nro 90 N Toinen lupaava norskineiton

Luokka 11 Nuoret 6–10 kk

91 N Nuori mettisneito

Luokka 12 Pennut 3–6 kk

92 U Sinun oma hurmaava naperosi

Eli tässä tilanteessa arvostellaan ensin numerot 88–91, numeroiden 89 ja 90 välillä käydään lisäksi sertivertailu (eli kumpiko neitosista saa sertin, vai saako kumpikaan) ja sitten on sinun vuorosi tuoda kissa pöydälle.

Hyvin järjestetyissä näyttelyissä on numerolistat tuomaripöydän reunaan teipattuna, ja assari vetää aina viivan arvostellun kissan numeron päälle. Numerofläppejäkin käytetään, joko tuomarin pöydällä tai tuomarin takana olevien tuomarihäkkien päälle sijoitettuna. Joskus assistentti tuo myös muistilehtiölappusen, johon on kirjoitettu kissasi numero häkkisi päälle merkiksi siitä, että arvostelu lähestyy. Tai sitten hän huutaa kailottaa numeroasi tuomarinpöydän vierestä. Konstit ja tavat on monet...

Kun olet arvioinut, milloin arvostelu suurin piirtein tulee tapahtumaan, voitkin joko rynnätä viimeistelemään kissan (arvostelu on just heti!) tai lähteä rauhassa katselemaan muita kissoja, niiden arvosteluja tai lähteä hummaamaan myyntipöytien sekaan. Muista kuitenkin käydä välillä vähintään poistamassa se hiekkis sieltä häkistä, ettei kisu asettaudu sinne kurillaan makaamaan.

Kissan viimeistely kannattaa tehdä vasta vähän ennen arvostelua, sillä työllä ja tuskalla suhautetut turkkisuihkeet nuollaan pois ja taidolla pörrötetyt kauluskarvat hierotaan latteiksi heti tilaisuuden salliessa häkkiverhoihin.

Tarkistusluokka

Arvostelut aloitetaan tarkistusluokalla, jossa tarkastetaan kissan väri ja/tai siitokseen hyväksyntä. Tarkastusluokkaan ilmoitaudutaan samoin kuin varsinaisiin näyttelyluokkiinkin. Oikean väriryhmän määrittäminen on tärkeää, että väärässä väriryhmässä saavutetut serrat menetetään, jos kissan väriryhmä muuttuu. Tuomari voi myös kieltäytyä arvostelemasta mielestään väärään väriryhmään rekattua kissaa.

Mahdollinen väriryhmän muutos kannattaa käydä itse ilmoittamassa sihteeristöön. On tapahtunut niinkin, että ryhmämuutos ei jostain syystä olekaan saavuttanut sihteeristöä ja sitä kautta arvostelemaa tuomaria varsinaisen arvostelun alkaessa.

Varsinainen arvostelu

Jokaisen rotukissan varsinainen arvostelu alkaa laatuarvostelulla, jossa tuomari arvioi kuinka hyvin kissa vastaa kyseisen rodun rotumäärittäystä eli standardia. Siinä on myös määritelty kuinka suuri painoarvo eri ominaisuuksilla on. Tuomari kirjoittaa arvostelusetelin, jossa hän kuvaa omaa näkemystään kissan ominaisuuksista, ja usein lisäksi selittää arvostellessaan oman mielipiteensä kissasta.

Kun on teidän vuoronne tulla arvostelupöydälle, ota kissa näyttelyasentoon, kävele pöydän eteen ja laske kissa pöydälle, kun tuomari niin pyytää. Voit tervehtiä tuomaria, mutta keskustelu tuomarin tai muiden kanssa arvostelun aikana on kielletty, paitsi jos sinulta kysytään jotain. Hymyily on sallittu! Et myöskään saa mainita kissasi nimeä.

Tuomari käsittelee kissaa: kokeilee sen pään linjoja, hännän pituutta ja vartalon jäntevyyttä. Tai sitten ei. Kissan on joka tapauksessa pysyttävä arvostelupöydällä ja se on sinun vastuullasi. Sählymoken reaktionopeutta tarvitaan silloin tällöin.

Standardi ja pisteet

General Yleistä	<i>Size</i>	<i>Large</i>	<i>Scale of points</i>
	Koko	Suuri	Pisteytys
Head Pää	<i>Shape</i> Muoto	<i>triangular, where all sides are equally long;</i>	<i>general shape, nose, profile, jaw and teeth, chin</i>
		<i>with good height when seen in profile; forehead slightly rounded;</i>	yleensä muoto, nenä, profiili, suualue ja hampaat, leuka
		<i>long, straight profile without break in line (no stop)</i>	

		<i>kolmiomainen, jossa kaikki sivut ovat yhtä pitkiä; profiilin on oltava korkea; otsa kevyesti pyöristynyt; pitkä suora profiili ilman painaumaa (stoppia);</i>	20 p
	<i>Chin</i>	<i>firm</i>	
	Leuka	vahva	
Ears Korvat	<i>Shape</i> Muoto	<i>large, with good width at the base; pointed tips; with lynx-like tufts and long hair out of the ears</i>	<i>shape, size, and placement</i>
		Suuret, juuresta leveät; terävät kulmat; ilvestupsut ja pitkät korvakarvat	muoto ,koko ja sijoittuminen
	<i>Placement</i>	high and open, so that the outer lines of the ears follow the line of the head down to the chin	10 p
	Sijoittuminen	Sijoittuneet niin, että ulkolinja seuraa pään linjaa leukaan saakka	
Eyes Silmät	<i>Shape</i> Muoto	<i>large and oval, well opened, set slightly oblique</i>	<i>shape, expression</i> muoto, ilme
		Suuret, ovaalit, avoimet, vähän vinot	
	<i>Expression</i> Ilme	<i>alert expression</i>	5 p
	<i>Color</i>	<i>all colours permitted, regardless of coat colour</i>	
	Väri	kaikki värit sallittu huomiomatta turkin väriä	
Body	<i>Structure</i> Rakenne	<i>long, strongly built; solid bone structure</i> pitkä ja vahvarakenteinen, vahva luusto	<i>shape, size, bone structure, legs, shape of paws</i>
Vartalo			muoto, koko, luuston rakenne, jalat,

			tassujen muoto
Legs Jalat		<i>strong, high on legs; hind legs higher than the front legs</i>	
			25 p
	Paws Tassut	<i>large, round, in proportion to the legs</i> suuret, pyöreät ja sopusuhtaiset jalkoihin nähden	
Tail Häntä		<i>long and bushy; should reach at least to the shoulder blades, but preferably to the neck</i>	<i>length and shape</i> pituus ja muoto
		pitkä ja tuuhea; pitää ylettyä ainakin lapaluihin, mieluiten niskaan saakka	10 p
Coat Turkki	Structure Rakenne	<i>semi-long. The woolly undercoat is covered by a smooth, water repellent upper coat which consists of long, coarse, and glossy hair covering the back and the sides. A fully coated cat has a shirtfront, a full frill and knickerbockers.</i>	<i>quality and texture, length</i>
			laatu ja rakenne, pituus
		Puolipitkä. Alusvillaa peittää pehmeä vettä eristävä päällyskarva, joka koostuu pitkästä, karkeasta, kiiltävästä karvasta ja peittää selän ja kyljet. Täydessä turkkikunnossa kissalla on paidanrintamus, kauluri ja polvihousut (takajaloissa).	
			20 p

	<i>Color</i> Väri	All colours are permitted, including all colours with white; except pointed patterns and chocolate and lilac, cinnamon and fawn. Any amount of white is allowed, i.e., a white blaze, white locket, white chest, white on the belly, white on the paws, etc.	<i>Colour/pattern väri/ kuvio</i>
		Kaikki värit, myös valkolaikkuina, sallittu, paitsi naamiovärit. Suklaa, lila, kaneli ja beige eivät ole sallittu. Mikä tahansa valkoisen määrä sallittu, esim. valkea piirto, medaljonki, rinta, vatsalaikku, tassut jne.	5 p
Condition	Yleiskunto		5 p
Remarks			
Huomautukset			
<i>Coat is evaluated only on texture and quality.</i>			
Turkki arvioidaan vain rakenteen ja laadun suhteen.			
<i>Very slow maturing of this breed should be taken into account.</i>			
Rodun hidas kehittyminen on otettava arvostelussa huomioon.			
<i>Mature males may have broader heads than females.</i>			
Aikuisilla uroksilla voi olla leveämpi pää kuin naarailla. <i>Length of coat and density of undercoat vary with the seasons.</i>			
Turkin pituus ja alusturkin tiheys voivat vaihdella vuodenaikojen mukaan.			
<i>Kittens can take up to six months of age to develop guard hairs.</i>			
Peitinkarvan kasvu saattaa kestää pennuilla kuuteen kuukauteen.			
Faults			
Virheet			
<i>General</i>		<i>too small and finely built cats</i>	
Yleistä		liian pieni tai hentorakenteinen	
<i>Head</i>		<i>round or square head, profile with a break (stop)</i>	

Pää	pyöreä tai neliömäinen pää stoppi profiilissa
<i>Ears</i>	<i>small ears, set too widely apart, set too close together</i>
Korvat	pienet korvat, asettuneet liian kauaksi toisistaan, asettuneet liian lähekkäin
<i>Legs</i>	<i>short legs</i>
Jalat	lyhyet jalat
<i>Tail</i>	<i>short tail</i>
Häntä	lyhyt häntä
<i>Coat</i>	<i>dry coat, knotted with lumps , too silky</i>
Turkki	kuiva turkki takkuinen turkki liian silkinen turkki

Arvosteluseteli

on standardilomake, joka on jaoteltu seuraavasti arvioitavan kohteen mukaisesti. Tässä esimerkkinä yksi Catan saama arvostelu:

Tyyppi: Super body type, strong, powerful

Pää: Beautiful triangle

Silmät: ex NFO look

Korvat: ex placed

Turkki: Ex quality

Häntä: Ex length

Kunto: Ex

Yleisvaikutelma: Super presentation

Arvostelutulos: CAP WITH PLEASURE

ex tarkoittaa excellent ja on tuomarikielessä parempi kuin good ja nice. Super puolestaan on vielä parempi kuin ex. Active tarkoittaa yleensä melkoista vauhtivilleä...

Voit seurata, miten tuomari täyttää lomaketta ja kääntää aina arvosteltavan osan

tuomarille nähtäväksi. Esimerkiksi päätä ja silmiä arvosteltaessa älä anna kissan kääntää peräpäätänsä tuomariin päin.

Viihdytä kissaa pöydällä, kunnes tuomari antaa teille luvan poistua. Hän voi myös mainita sinulle, että tahtoo nähdä kissasi värin parhaan tai tuomarin parhaan valinnassa. Tai sitten sanoo, että ette enää pääse jatkoon. Arvosteluseteli viedään tuomarilta sihteeristöön tulosten kirjaukseen ja voit noutaa myöhemmin oman kappaleesi setelipöydältä, jonne ne on jaoteltu tuomarien nimien mukaan laatikoihin.

Tästä eteenpäin kissat kilpailevat keskenään ryhmissä erilaisissa vertailuarvosteluissa, joista ensimmäinen on vertailuarvostelu. Jokainen kissa osallistuu vertailuarvosteluun ja se suoritetaan yleensä laatuarvostelun yhteydessä.

Tämä kissamäärältään pienimmän vertailuarvostelun ryhmä muodostuu saman rodun samanvärisistä kissoista, jotka edustavat samaa sukupuolta ja ovat samassa luokassa (kuten esimerkkinä kissaneitokset). Poikkeuksena pennut, joiden vertailuarvosteluissa yhdistetään tytöt ja pojat. Vertailuarvostelun tulos liitetään laatuarvostelun loppuun, eli kissa saa esim. merkinnän EX1, EX2, EX3 tai EX4.

EX1 on näistä paras. Muita merkintöjä voivat olla OH (oikein hyvä) ja H (hyvä), nämä tosin ovat harvinaisempia. Ja arvoltaan siis huonompia kuin EXn-merkinnät. Pennut ja nuoret voivat saada parhaimmillaan vain EXn-arvostelun, mutteivät sertiä.

Aikuisten kissojen osalta tuomari voi, mutta hänen ei ole pakko, myöntää sertifi kaatin ryhmän ja luokan parhaalle urokselle ja naaraalle. Sertifi kaatin myöntäminen määritellään siis erikseen myös ryhmän ainoalle kissalle, ja melko usein siis juuri tämä sertifi kaatin myöntäminen on se kissan ensimmäinen vertailuarvostelu. Sertifi kaatin nimi (ja myös sen pistearvo) määräytyy sen mukaan missä luokassa kissa kilpailee.

Näyttelyluokat ja tittelit

Kissat kilpailevat eri luokissa sen mukaan, miten pitkällä niiden näyttelyura on. Ensimmäinen näyttelyluokka, johon kissa voi osallistua on Pentuluokka (lk 12). Pentuluokkaan voi osallistua kissanpentu, joka on yli 3 kk ja alle 6 kk ikäinen.

6 – 10 kk ikäinen kissanpentu osallistuu Nuorten luokkaan (lk 11). Aikuiset kissat aloittavat uransa ja sertien metsästyksen Avoimessa luokassa (lk 9), johon voi osallistua kissa, joka on yli 10 kk ikäinen ja leikkaamaton. Tässä luokassa kissa saa CAC-sertifi kaatteja, ja saatuaan kolme CAC-sertifi kaattia avoimessa luokassa, kolmelta eri

tuomarilta (mistä maasta tahansa), kissa valmistuu Championiksi (CH).

Kun kissa on valmistunut Championiksi, se vaihtaa Champion-luokkaan (lk 7), jossa kissa saa CACIB-sertifikaatteja. Saatuaan kolme CACIB-sertifikaattia, kolmelta eri tuomarilta vähintään kahdesta eri maasta, kissa valmistuu International Championiksi (IC).

Kun kissa on valmistunut IC:ksi, se vaihtaa International Champion -luokkaan (lk 5), jossa kissa saa CAGCIB-sertifikaatteja. Kun kissa on saanut kuusi CAGCIB-sertifikaattia vähintään kolmelta eri tuomarilta ja kolmesta eri maasta tai kahdeksan CAGCIB-sertifikaattia vähintään neljältä eri tuomarilta kahdessa eri maassa, kissa valmistuu Grand International Championiksi (GIC), ja siirtyy vastaavaan luokkaan (lk 3) keräämään CACS-sertifikaatteja.

Saatuaan yhdeksän CACS-sertifikaattia vähintään kolmelta eri tuomarilta vähintään kolmesta eri maasta tai yksitoista CACS-sertifikaattia vähintään kuudelta eri tuomarilta kahdessa maassa, kissa valmistuu Supreme Championiksi (SC). Tämän jälkeen kissa on saavuttanut korkeimman tittelin, mitä kissa voi leikkaamattomana saavuttaa, ja näyttelyissä se voi osallistua Supreme Champion -luokkaan (lk 1), jossa kissa saa aina arvosteluksi Kunniamaininnan (KM tai HP).

Kun kissa kastroidaan tai steriloidaan, se ei menetä aikaisemmin leikkaamattomana saavuttamaansa titteliään, mutta aloittaa näyttelyuransa alusta kastroattiluokissa. Kaikki kissat eivät kuitenkaan ensin käy leikkaamattomana näyttelyissä, vaan ne leikataan heti nuorena, ja aloittavat uransa suoraan kastroattiluokissa.

Kastroattiluokat vastaavat leikkaamattomien aikuisten kissojen luokkia. Alle 10 kk ikäinen kissa osallistuu ikänsä mukaisesti pentujen tai nuorten luokkaan huolimatta siitä, onko kissa leikattu vai ei.

Ensin kissa aloittaa kastroattiluokassa (lk 10), josta se saa CAP-sertifikaatteja. Saatuaan kolme CAP-sertifikaattia vähintään kolmelta eri tuomarilta (mistä tahansa maasta), kissa valmistuu Premieriksi (PR) ja lähtee tavoittelemaan Premier-luokassa (lk 8) CAPIB-sertifikaatteja.

Saatuaan kolme CAPIB-sertifikaattia vähintään kolmelta eri tuomarilta vähintään kahdesta eri maasta, kissa valmistuu International Premieriksi (IP). Tämän jälkeen se tavoittelee International Premier-luokassa (lk 6) CAGPIB-sertifikaatteja.

Saatuaan kuusi CAGPIB-sertifikaattia vähintään kolmelta eri tuomarilta vähintään kolmesta eri maasta tai kahdeksan CAGPIB-sertifikaattia vähintään neljältä eri tuomarilta kahdesta eri maasta, kissa valmistuu Grand International Premieriksi (GIP) ja jatkaa

uraansa CAPS–sertifikaatteja hakemalla luokassa 4. Saatuaan yhdeksän CAPS–sertifikaattia vähintään kolmelta eri tuomarilta vähintään kolmesta eri maasta tai yksitoista CAPS–sertifikaattia vähintään kuudelta eri tuomarilta kahdesta maasta, kissa valmistuu Supreme Premieriksi (SP), ja on saavuttanut kaiken mitä kissa voi saavuttaa. Se voi jatkaa näyttelyuraansa Eurooppa Premier–luokassa (Ik 2), josta kissa saa aina Kunniainnoksen (KM tai HP).

Luokat ja sertit pähkinäkuoressa

Yli 10kuukautta vanhat leikkaamattomat kissat

Näppärä muistisääntö on, että leikkaamattomien kisojen luokkanumerot ovat aina parittomia, leikattujen parillisia

Luokka	Haettavat sertit	Sertien määrä	Valmistuu	Pisteet
9 eli Avoin	CAC	3	Championiksi (CH)	väh. 93
7 eli Champion	CACIB	3, joista yksi ulkomailta	International Championiksi (IC)	väh. 95
5 International Champion	CAGCIB	6 kolmesta eri maasta TAI 8 kahdesta eri maasta	Grand International Championiksi (GIC)	väh. 96
3 Grand International Champion	CACS	9 kolmesta eri maasta TAI 11 kahdesta eri maasta	Supreme Championiksi (SC)	väh. 97
1	ei serttiä vaan HP (=KM) maininta			

Yli 10 kuukautta vanhat leikatut kissat

Luokka	Haettavat sertit	Sertien määrä	Valmistuu	Pisteet
10 eli Kastratti	CAP	3	Premieriksi (PR)	väh. 93
8 eli Premier	CAPIB	3, joista yksi ulkomailta	International Premieriksi (IP)	väh. 95
6 International	CAGPIB	6 kolmesta eri	Grand	väh. 96

Premier		maasta TAI 8 kahdesta eri maasta	International Premieriksi (GIP)	
4 Grand International Premier	CAPS	9 kolmesta eri maasta TAI 11 kahdesta eri maasta	Supreme Premieriksi (SP)	väh. 97
2	ei sertiä vaan HP (=KM) maininta			

Lisäpisteet

Lisäksi kissa saa näyttelykohtaiset lisäpisteet, jotka lasketaan luettelossa olevien kyseiseen kategoriaan ilmoitettujen kissojen lukumäärä jaettuna 100.

Värin parhaan valinta

Värin parhaan valinta suoritetaan myös useimmiten laatuarvostelun yhteydessä, jos näyttelyyn osallistuu vähintään kolme (3) saman rodun saman värin (väriyhmän) edustajaa. Värin paras (VP tai BIV lyhenteenä) valitaan erikseen pennuista, nuorista, aikuisista (leikkaamattomat kissat eri luokissa) ja kastraateista (kastroidut tai steriloidut kissat eri kastraattiluokissa), mikäli näistä ryhmistä löytyy kolme edustajaa.

Jos riittävän montaa kissaa ei löydy jokaiseen ryhmään, yhdistetään ensin pennut ja nuoret, mahdollisesti ne vielä aikuisiin, mutta kastraatit kilpailevat aina omassa ryhmässään. Jos luokkia yhdistelemälläkään ei kolmea saada kasaan, ei värin parasta valita. Voidakseen saada Värin Paras-tittelin on kissan täytynyt saada vähintään 95 pistettä.

Värin parhaan valinta tapahtuu siten, että keskenään kilpailevat kissat tuodaan ringiin tuomarin ympärille. Ringissä on tärkeää pitää kissojen välimatka mahdollisimman suurena ja asento sellaisena, etteivät kissat ole kasvokkain. Tuomari kulkee kissojen luona ja vertailee niitä keskenään ja lopulta ilmoittaa valintansa.

Tuomarin parhaan valinta

Arvosteltuaan kaikki saman kategorian kissat, tuomari valitsee arvostelemistaan saman kategorian kissoista tuomarin parhaan (TP tai NOM) pennun, nuoren, aikuisen naaraan, aikuisen uroksen, kastraattinaaraan ja kastraattiuroksen.

Tämä vertailu tapahtuu yleensä siten, että kissat haetaan uudelleen tuomarille vertailua varten ja usein tuomari valitsee jokaisesta rodusta omasta mielestään parhaan edustajan mukaan tuomarin parhaan valintaan. Osa tuomareista tosin tekee tämän valinnan jo laatuarvostelun yhteydessä, eikä siten välttämättä pyydä kaikkia kissoja tai välttämättä ketään kissaa tuomarin parhaan valintaan.

Tuomarin ei ole pakko valita Tuomarin parasta kissaa, mutta valinnan voi tehdä vaikka kissoja olisi vain yksi ryhmää kohden. Valittavan kissan on täytynyt saada vähintään 97 pistettä.

Tuomarin paras-valintaa ei voi jättää tekemättä, jos kissa on saavuttanut tarvittavat 97 pistettä luokassaan.

Tuomarin parhaan valinta on samalla tuomarin ehdotus kategorian parhaaksi kissaksi, ja tuomarin parhaat kissat aikanaan jatkavat kilpailua ns. paneelissa, joka järjestetään näyttelypäivän lopuksi, ja jossa siis kilpailevat eri tuomareitten parhaiksi valitsevat kissat keskenään.

Paneeli

Paneelissa valitaan eri tuomareitten parhaiksi valitsemista kissoista ne kaikkein parhaimmat kissat eli kategorian parhaat (KP, johon loppuun liitetään merkintä siitä onko paras pentu (KPP), nuori (KPN), aikuinen (KPA) vai kastraatti (KPK) tai BIS). Valinta tapahtuu siten, että kaikki kategorioita arvostelleet tuomarit valitsevat omasta mielestään parhaan kissan kaikista paneelissa kilpailevista kissoista. Pennuista ja nuorista valitaan kategorian paras riippumatta sukupuolesta, mutta aikuisten ja kastraattien osalta ensin valitaan paras naaras ja paras uros. Jos näyttelyn järjestäjä niin haluaa, voivat kategorian paras aikuinen uros ja kategorian paras aikuinen naaras kilpailla keskenään kategorian parhaan ja kategorian parhaan vastakkaisen tittelleistä, samoin kategorian paras kastraattiuros ja kategorian paras kastraattinaaras.

Paneeli järjestetään yleensä näyttelypäivän päätteeksi, kun tuomarit ovat palanneet ruokatauoltaan. Ennen paneelia näyttelypäällikkö ilmoittaa kategoriajärjestyksen, joka ei välttämättä ole ykkösestä neloseen, vaan saattaa olla esimerkiksi ykkönen, nelonen, kotikissat, kolmoset ja kakkoset. Paneelit ovat assistenttikantoisia, eli omistaja itse ei voi esitellä kissaansa. Paneeliin valitut kissat pyydetään yleensä tuomaan paneelihäkkeihin ennen ko. kategorian paneelin alkua tai sitten assistentti käy hakemassa kissan häkistään.

Paneeliarvostelujärjestys on:

- 1.leikkaamattomat urokset
- 2.leikkaamattomat naaraat
(+ paras leikkaamaton aikuinen + vastakkainen sukupuoli)
- 3.leikatut urokset
- 4.leikatut naaraat
(+ paras leikkattu aikuinen + vastakkainen sukupuoli)
- 5.nuoret 6–10 kk
- 6.pennut 3–6 kk

Lisäksi paneelissa saatetaan valita Näyttelyn parhaat kissat, mutta tämä käytäntö on nykyään hyvin harvinainen kotimaan näyttelyissä. Jos kuitenkin kissa on saanut merkinnän NPA (näyttelyn paras aikuinen), NPK (näyttelyn paras kastraatti), NPN (... nuori), NPP (... pentu) tai BOB, tarkoittavat nämä merkinnät näyttelyn parhaita kissoja.

Siitos-, kasvattaja ja veteraaniluokka

Kissa voi osallistua myös siitosluokkaan, mikäli näyttelyssä on mukana vähintään kolme sen jälkeläistä, joista ainakin yksi on näyttelypäivänä alle 2-vuotias. Siitosurokset ja -naaraat kilpailevat eri luokissa. Siitosluokkaan suositellaan ilmoittauduttavan erikseen näyttelyilmoituslomakkeella. Luokan voittajuuden ratkaisee jälkeläisten saamien pisteiden yhteissumma.

Kasvattaja, jolla on näyttelyssä arvosteltavana vähintään viisi kasvattia, joista ainakin kaksi on alle 2-vuotiasta näyttelypäivänä. Kasvattajaluokkaan on joko ilmoittauduttava erikseen tai kasvattajalla on oltava omissa nimissään näyttelyssä paikalla vähintään yksi kissa ko. kategoriassa.

Suosittellaan kasvattajaluokkaan ilmoittauduttavan erikseen näyttelyilmoituslomakkeella. Tässäkin luokassa voiton ratkaisee jälkeläisten saamien pisteiden yhteissumma.

Pistelaskutaulukko kasvattaja- ja siitosluokkiin:

Kategorian paras (KPA, KPN, KPP, KPK)	130 pistettä
Tuomarin paras (TP)	110 pistettä
Värin paras (VP)	100 pistettä
CACS, CAPS, KM	97 pistettä
CAGCIB, CAGPIB	96 pistettä
CACIB, CAPIB	95 pistettä
CAC, CAP	93 pistettä
Excellent 1 (EX1)	90 pistettä
Excellent (EX)	88 pistettä
Oikein hyvä (OH)	76 pistettä

Näyttelypäivänä vähintään 7-vuotias kissa voi osallistua veteraaniluokkaan. Veteraanit arvostellaan erikseen kaikissa neljässä kategoriassa urokset ja naaraat eri luokissa. Paras veteraani valitaan kustakin kategoriasta. Näyttelyn paras veteraani valitaan vain, jos paikalla on allround-tuomari. Veteraaniluokkaan ilmoittaudutaan erikseen näyttelyilmoituslomakkeella. Veteraaniluokassa on myös omat osallistumisnumeronsa, joka löytyy näyttelyluettelosta.

Ruusukkeet ja palkinnot

Kun olet saanut oman arvostelusetelikaavakekappaleesi, voit hakea kissallesi ruusukkeeseen palkintopöydästä. Anna arvosteluseteli palkintopöydän hoitajalle, niin hän leimaa sen. Arvostelumaininnasta (ex1 jne) tai sertistä saa vastaavan ruusukkeeseen, jos arvostelusetelissä on merkintä ex1 CAC saat CAC-ruusukkeeseen, muttet ex1-ruusuketta.

Värin paras ja tuomarin paras-maininnasta saa lisäksi joko ruusukkeeseen tai mitalin kummastakin. Kategorian parhaat saavat yleensä pokaalin ja vielä näyttelysponsorin luovuttaman tuotepalkinnon.

Ruusukkeet voi vaihtaa myös näyttelypassileimoihin. Näyttelypasseihin kerätään 6–10 leimaa (1 leima/ruusuke) ja täydellä leimapassilla saa yhden ilmaisen näyttelyilmoittautumisen ko. näyttelyjärjestäjän tuleviin näyttelyihin.

Rotuyhdistyksen valmistumispokaali annetaan GIC/GIP-valmistumisesta lähtien, sitä alemmille titteleille annetaan pienempi palkinto. Pokaalin luovutuksesta sovitaan suoraan rotuyhdistyksen palkintovastaavan kanssa.

Kissan valmistuminen

Kun kissasi on saanut titteliin vaadittavat sertit, voit tehdä siitä valmistumisilmoituksen kuukauden kuluessa Kissaliitolle. Sitä varten on oma [lomakkeensa](#). Täytä se ja ota kopiot arvostelusesteleistä/diplomeista ja lähetä ne postitse osoitteeseen Suomen Kissaliitto ry, Kotkankatu 9, 00510 Helsinki

Titteliin valmistuneelle kissalle on mahdollista ostaa ruusuke, joka maksetaan etukäteen Kissaliiton tilille. Kuitti liitetään valmistumisilmoitukseen.

Ruusukehinnat vuonna 2011:

Champion, Premier 15€

International Champion 15e

International Premier 15€
Grand International Champion 15€
Grand International Premier 15€
Supreme Champion, Supreme Premier 20€
DM, DVM, DSM, JW 22€

Toinen näyttelypäivä

Hei, nythän tämä alkaa mennä jo rutiinilla, niin kissalla kuin isäntäväelläkin! Tavallisesti kissat ovat toisena näyttelypäivänä huomattavasti rentoutuneempia, kun touhuun ja tohinaan on jo totuttu.

Eläinlääkärin tarkastukseen ei tarvitse enää osallistua, koska leima tai muu merkintä tarkastuksesta on jo otettu vahvistuskirjeeseen. Ilmoittaututua kuitenkin pitää!

Joskus joudutaan häkkiä vaihtamaan, eli verhot on kerätty jo edellisenä iltana ja uusi sisustusrupeama on edessä. Joskus häkit pysyvät samoina, mutta häkkinumero vain vaihdetaan. Jos on epävarma asiasta, kannattaa kysyä sitä jo ensimmäisen näyttelypäivän loppupuolella näyttelyn toimihenkilöiltä. Jotkut yhdistykset jakavat uudet numerot häkeille, toiset taas pyytävät näytteilleasettajia kirjoittamaan itse uudet numerot häkkilappuihin.

Päivän kulku on ihan samanlainen kuin edellisenäkin päivänä, vain tuomari vaihtuu. Jos kissasi on valmistunut edellisenä päivänä, siirtyy se nyt ylempään luokkaan. Luokkamuutoksen huomiointi kannattaa käydä tarkastamassa vielä sihteeristöstä.

Sanastoa ja lyhenteitä

- ABS Jos kissa ei ole ilmestynyt näyttelyyn ajoissa, tai se vedetään pois arvostelusta, merkitään se poissaolevaksi, *eng. absent*.
- BIS Kategorian paras, *eng. Best in Show*. Näyttelyssä valitaan kategorioissa I–IV paras aikuinen (KPA), kastroatti (KPK), nuori (KPN) ja pentu (KPP).
- BIV Värin paras, *eng. Best in Variety*. Paras ko. väriyhmä kissa, joka on saavuttanut vähintään excellent–arvostelun. Jotta ryhmästä voidaan valita värin paras, on siinä oltava vähintään kolme kissaa. Kastroatit kilpailevat keskenään.

- BOB Näyttelyn paras, *eng. Best of Best*. Näyttelyssä voidaan valita kategorian parhaista näyttelyn paras aikuinen (NPA), kastraatti (NPK), nuori (NPN) ja pentu (NPP).
- BOX Paras vastakkainen sukupuoli, *eng. Best Opposite sex*. Tuomareiden parhaista naaraista ja uroksista valitaan ensin paras naaras ja paras uros. Näistä kahdesta valitaan kategorian paras aikuinen (KPA) ja häviäjä saa arvon paras vastakkainen sukupuoli (VSA). Samoin tapahtuu kastraattien kohdalla, jolloin hävinnyt saa arvon paras vastakkaisen sukupuolen kastraatti (VSK).
- CAC Sertifikaatti, *ransk. Certificat d' Aptitude au Championnat*. Kissalle, joka luokassa 9 on saanut vähintään 93 pistettä ja voittaa luokkansa.
- CACE Sertifikaatti, *ransk. Certificat d' Aptitude Au Champion d'Europe*. Kissalle, joka luokassa 3 on saanut vähintään 97 pistettä ja voittaa luokkansa.
- Korvattu vuoden 2009 alusta sertillä CACS
- CACIB Sertifikaatti, *ransk. Certificat d' Aptitude au Championnat International de Beauté*. Kissalle, joka luokassa 7 on saanut vähintään 95 pistettä ja voittaa luokkansa.
- CACS 1.1.2009 lähtien CACE-sertin (luokka 3) korvaava sertifikaatti, *Certificat d' Aptitude au Championat Suprême*.
- CAGCIB Sertifikaatti, *ransk. Certificat d' Aptitude au Grand Champion International de Beauté*. Kissalle, joka luokassa 5 on saanut vähintään 96 pistettä ja voittaa luokkansa.
- CAGPIB Sertifikaatti, *ransk. Certificat d' Aptitude au Grand Premior International de Beauté*. Kissalle, joka luokassa 6 on saanut vähintään 96 pistettä ja voittaa luokkansa.
- CAP Sertifikaatti, *ransk. Certificat d' Aptitude au Premium*. Kissalle, joka luokassa 10 on saanut vähintään 93 pistettä ja voittaa luokkansa.
- CAPE Sertifikaatti, *ransk. Certificat d' Aptitude Au Premior d'Europe*. Kissalle, joka luokassa 4 on saanut vähintään 97 pistettä ja voittaa luokkansa.

Korvattu vuoden 2009 alusta sertillä CAPS

- CAPIB Sertifikaatti, *ransk. Certificat d' Aptitude au Premior International de Beauté*. Kissalle, joka luokassa 8 on saanut vähintään 95 pistettä ja voittaa luokkansa.
- CAPS 1.1.2009 lähtien CAPE-sertin (luokka 4) korvaava sertifikaatti, Certificat d'Aptitude au Premium Suprême.
- CH Lyhenne Champion -tittelistä. Kissalle, joka on luokassa 9 saanut kolme CAC-sertifikaattia kolmelta eri tuomarilta.
- DISK Jos kissaa ei voida arvostella sen aggressiivisuuden takia, antaa tuomari sille ns. keltaisen kortin ja kissaa ei laatu- tai vertailuarvostella lainkaan. Tällöin kissan arvostelutulokseksi merkitään DISK (=diskataan). Aiemmin EVA tai EVJ.
- DM Distinguished Merit -titteli. Naaraskissalle, jonka jälkeläisistä vähintään 5 on saavuttanut tittelin IC, IP tai DM. Urokskissalle, jonka jälkeläisistä vähintään 10 on saavuttanut tittelin IC, IP tai DM.
- DSM Distinguished Show Merit -titteli. Yli 10 kk ikäiselle kissalle, joka on ollut Kategorian paras vähintään 10 kertaa. Ensimmäisen ja viimeisen BIS:n välillä tulee olla vähintään 2 vuotta 1 päivä.
- DVM Distinguished Variety- titteli, jonka saavuttaa voittamalla värin parhaan 10 kertaa. Ensimmäisen ja viimeisen Värin Paras-tuloksen välillä on oltava vähintään 2 vuotta ja yksi päivä.
- EC European Champion -titteli. Kissalle, joka on luokassa 3 saanut 9 CACE-sertifikaattia kolmesta eri maasta vähintään kolmelta eri tuomarilta tai 11 CACE-sertifikaattia kahdesta eri maasta vähintään kuudelta eri tuomarilta. 1.1.2009 lähtien tittelin nimeksi muuttuu Supreme Champion SC, vanhat tittelit kuitenkin säilyvät ne saavuttaneilla kissoilla.
- EP European Premier -titteli. Kissalle, joka on luokassa 4 saanut 9 CAPE-sertifikaattia kolmesta eri maasta vähintään kolmelta eri tuomarilta tai 11 CAPE-sertifikaattia kahdesta eri maasta vähintään kuudelta eri tuomarilta. 1.1.2009 lähtien tittelin nimeksi muuttuu Supreme Premier SP, vanhat tittelit kuitenkin säilyvät ne saavuttaneilla kissoilla.

- EVA Ei voida arvostella. Kissa, jota sen aggressiivisuuden takia ei voida arvostella, voi saada tuomarilta tulokseksi EVA:n. Jos kissalla on kolme EVA-tulosta, se ei saa enää osallistua näyttelyihin.
Korvattu tuloksella DISK vuonna 2010.
- EVJ Ei voi jatkaa. Kissa, jota sen aggressiivisuuden takia ei voida arvostella myöhemmin varsinaisen laatuarvostelun jälkeen, voi saada tuomarilta EVJ:n. Jos kissalla on kolme EVJ-tulosta, se ei saa enää osallistua näyttelyihin.
Korvattu tuloksella DISK vuonna 2010.
- EX Excellent. Luokissa 3–12 kissoille, jotka ovat saaneet vähintään 88 pistettä.
- G Hyvä, *engl. Good*. Luokissa 3–12 kissoille, jotka ovat saaneet vähintään 61 pistettä.
- GIC Grand International Champion –titteli. Kissalle, joka on luokassa 5 saanut 6 CAGCIB-sertifikaattia kolmessa eri maassa vähintään kolmelta eri tuomarilta tai kahdeksan GAGCIB-sertifikaattia neljältä eri tuomarilta kahdesta eri maasta. .
- GIP Grand International Premier –titteli. Kissalle, joka on luokassa 6 saanut 6 CAGPIB-sertifikaattia kolmessa eri maassa vähintään kolmelta eri tuomarilta tai kahdeksan GAGPIB-sertifikaattia neljältä eri tuomarilta kahdesta eri maasta.
- H Hyvä, kts. kohta G.
- HP Kunniamaininta, *eng. Honorary Price*. Luokissa 1 ja 2 kilpaileville kissoille annetaan aina kunniamaininta.
- IC International Champion –titteli. Kissalle, joka on luokassa 7 saanut 3 CACIB-sertifikaattia kahdesta eri maasta vähintään kolmelta eri tuomarilta.
- IP International Premier –titteli. Kissalle, joka on luokassa 8 saanut 3 CAPIB-sertifikaattia kahdesta eri maasta vähintään kolmelta eri tuomarilta.

- JW Junior Winner –titteli. Kissalle, joka on ollut vähintään 5 kertaa näyttelyssä kategorian paras pentu ja/tai nuori.
- Kasvattaja – Kasvattajille, joilla on vähintään viisi kasvattamaansa kissaa
luokka näyttelyssä, joista ainakin kahden tulee olla alle 2-vuotiaita. Jälkeläisten keskiarvo ratkaisee voittajan. Osallistuminen edellyttää, että kasvattaja on joko näytteillepanija tai että kasvattaja on erikseen ilmoittautunut kasvattajaluokkaan.
- KM Kunniainnointi, kts. kohta HP.
- KP Kategorian paras, kts. kohta BIS.
- Luokka Väriyhmien sisällä kissat jaetaan iän ja tittelin mukaan eri luokkiin. Luokat 1–2 on tarkoitettu EC- ja EP-tittelin saavuttaneille kissoille. Luokat 3–10 on tarkoitettu aikuisille kissoille siten, että parittomat luokat on varattu kastroimattomille ja parilliset luokat kastroiduille kissoille. Näissä luokissa kissat kilpailevat titteleihin oikeuttavista sertifikaateista. Lisäksi luokat: nuoret 6–10kk (luokka 11), pennut 3–6kk (luokka 12), noviisi (luokka 13a), rodun tarkistus (luokka 13b), värintarkistus (luokka 13 c), siitostarkistus (luokka 13d), kotikissa (luokka 14), siitos (luokka 15), kasvattaja (luokka 16) ja veteraani yli 7 v (luokka 17).
- NOM Tuomarin paras, *eng. Nominated for Best in Show*. Kukin tuomari voi valita kaikista arvostelemistaan saman kategorian kissoista parhaan aikuisen uroksen ja naaraan (TPA), nuoren 6–10 kk (TPN), pennun 3–6 kk (TPP) sekä uros- ja naaraskastraatin (TPK) mikäli kissa on saanut vähintään 97 pistettä.
- Noviisi – Rekisteriin pyrkiville yli 10 kk:n ikäisille kissoille seuraavissa roduissa:
luokka eurooppalainen, manx ja cymric sekä sokoke, siperian kissa että kuriilien bobtail standardissa mainituin edellytyksin
- NP Näyttelyn paras, kts. kohta BOB.
- OH Oikein hyvä, kts. kohta VG.
- PH Prix d'Honneur, kts. kohta HP.

- PR Premier –titteli. Kissalle, joka on luokassa 10 saanut 3 CAC–sertifikaattia kolmelta eri tuomarilta.
- Siitos –
luokka Kissoille, joilla on vähintään kolme jälkeläistä näyttelyssä, joista ainakin yksi on alle 2–vuotias. Jälkeläisten keskiarvo ratkaisee voittajan.
- SC Supreme Champion. 1.1.2009 voimaan tuleva arvonimi kissalle, joka on luokassa 3 saanut 9 CACS–sertifikaattia kolmesta eri maasta vähintään kolmelta eri tuomarilta tai 11 CACS–sertifikaattia kahdesta eri maasta vähintään kuudelta eri tuomarilta.
- SP Supreme Premier. 1.1.2009 voimaan tuleva arvonimi kissalle, joka on luokassa 3 saanut 9 CAPS–sertifikaattia kolmesta eri maasta vähintään kolmelta eri tuomarilta tai 11 CAPS–sertifikaattia kahdesta eri maasta vähintään kuudelta eri tuomarilta.
- SW/ Skandinavian voittaja, *engl. Scandinavian Winner*. Kaikki kissat, jotka ovat Scandinavian Winner –näyttelyssä kategorian parhaita, saavat tittelin Scandinavian Winner. Lyhenteen jälkeen merkitään myös vuosi, jolloin titteli on saavutettu, esim. SW/04.
- Tarkistus –
luokka Tarkistusluokka on tarkoitettu rekisteröityjen kissojen värin ja/tai rodun hyväksymiseen/vaihtamiseen. Kissa voi osallistua näyttelyssä tarkistusluokan lisäksi myös arvosteluluokkiin. Tarkistusluokka on tarkoitettu myös kissojen hyväksymiseen siitokseen.
- TP Tuomarin paras, kts. kohta NOM.
- Veteraani –
luokka Yli 7–vuotiaalle kissoille. Eri kategorioiden kissat kilpailevat erikseen.
- VG Oikein hyvä, *eng. Very Good*. Luokissa 3–12 kissoille, jotka ovat saaneet vähintään 76 pistettä.
- VP Värin paras, kts. kohta BIV.
- VSA Paras vastakkainen sukupuoli, kts. kohta BOX.
- VSK Paras vastakkaisen sukupuolen kastraatti, kts. kohta BOX.

Väriyhmät Norjalaiset metsäkissat jaetaan näyttelyssä yhdeksään väriyhmään, joita merkitään roomalaisilla numeroilla I–IX.

WW/ World Winner. Kaikki kissat, jotka ovat World Show –näyttelyssä kategorian parhaita, saavat tittelin World Winner. Lyhenteen jälkeen merkitään myös vuosi, jolloin titteli on saavutettu, esim. WW/07.

FI*Cat'omatic